

Bence çocuklara yönelik edebiyatın en parlak örneği masallarımız. Çok ilkel bir anlatımı olmasına rağmen olağanüstü bir dil zenginliği var. Her anlatan o dilin zenginliğine bir miktar daha katkıda bulunuyor. İşte o dil zenginliğinin yarısını çocuklara dönük, masalın dışındaki edebiyata aktarabilirsek, belki okuma ve dil açısından işlevimizi yerine getirebiliriz. Aslında pazar yayıncıyı da, yazarını da doyurabilecek bir pazar. Ama nedense hep başarısız örnekler sunuluyor çocuklara ve çocukların geliştirmekte olan edebiyat zevkini daha baştan köreltiyoruz.

M.A.- Türkiye'de yazar yetişmesiyle ilgili söylediğiniz yetişkin edebiyatı için de geçerli. İyi edebiyatın ölçütü nedir? Ben kendimizi aştığımız kanaatindeyim. Tabii ki bir sürü eksiklerimiz var. Bizde yazar çıkması, eleştirmen çıkması için gerekli eğitim verilmiyor, bunun yeterli tarihsel, felsefi arka planı yok. Sözlü edebiyattan yazılı edebiyata çok geç geçmiş bir toplumuz. İnsana, temel eğitime ancak Cumhuriyet'ten sonra önem veriliyor. Böyle bir toplumdan yazılı edebiyatı yaygınlaştırıcı eylemler bekliyoruz. Bu büyük bir çelişki. Biz kendi toplumsal gelişme doğamıza uygun olarak gelişmeyi sürdürmekteyiz. Ben geleceğe umutla bakıyorum, ama hemen Avrupa'yla kıyaslayamazsınız, büyük ürünler, evrensel ürünler beklemek yanlış olur.

T.D.K.- Türk çocuk edebiyatında beğenin beğenmeyin önemli bir fenomen var: Kemalettin Tuğcu. Ben ilkokul dönemimde *Zavallı Büyükbaba'yı* okur ve ağlardım. Ben onlarla büyüdüm.

M.A.- Kemalettin Tuğcu toplumun içinde yaşayıp toplumun içinde olup bitenleri gözleyen bir adam. Anlatımı, çocuksuluğu açısından çok kıvrak. Problemleri de güncelleştirebiliyor. Yani üvey anneyi 20 yıl önce yazdığı zaman başka, 20 yıl sonra yazdığı zaman başka.

F.E.- Evet çocuğa hitap ediyor. Çocuk duygulanmayı seviyor; birşeylerin harekete geçirilmesini seviyor, gülmeyi, heyecanlanmayı, korkmayı seviyor. Çocuk yayıncılığının gelişmemesinin muhakkak tarihsel, toplumsal nedenleri var. Yazarlarının neden olmadığına gelince, edebiyatı bir tür dille yapılan sanat, dille bir oynama olarak alırsak, Sartre'nin sözü geliyor aklıma: Aç dünyada edebiyatın işi ne? Bir örnek vermek istiyorum, İngiltere'de Peter Opee ve karısı bahçede dolaşırken, bir kuş gelip omuzuna konuyor. Bunun üzerine yazarın aklıma bir tekerleme geliyor. Düşünün, kırdan dolaşıyorlar, yanına yetecek bir taksit ödemesi yok, yanından birisi laf atarak geçmiyor... O koşullarda hayal gücü çalışıyor, çocukluğundan kalma bir tekerleme söylüyor, acıklı bir tekerleme, bir kuş uçu, evler yıkık, çocuklar evde yalnız ağlıyor, gibi. Çocukken bunu söylerlermiş anlamını düşünmeden, o anda düşünüyor anlamını. Sonra bunun nereden geldiğini araştırıyorlar kütüphane kütüphane dolaşıp. O tekerlemenin nereden geldiğini bulamıyorlar, ama onu ararken buldukları tekerlemeleri derleyerek tekerlemeler kitabını çıkartıyorlar. Şimdi düşünüyorum, yazar zorunlu olarak bir sanatçı. Sanatın baş koşulu yaratıcı olmak, yaratıcılığın da baş koşulu, yazarın kafasının ve bedeninin her anlamda özgür olması. Türkiye'de bu durumda kaç yazar vardır? Bir de bu sanatçının genel olarak pek ciddiye alınmayan bir alanda sanat yapması gerektiğini düşününce, yazarın olmamasını biraz da böyle açıklamak lazım. Ben kendi yazarlığımı da bununla ilgili görüyorum. Çalıştığım yer sayesinde benim şansım sadece çocuk kitaplarıyla ilgilenebilmek oldu. Gerçekten çocuk kitaplarıyla ilgili olarak uğraşmadık alan bırakmadım neredeyse. Bunun zararlarını da görüyorum, yararlarını da. Bunun sonunda bir birikim oldu, hem gelenekle bağlantı kurmak açısından, hem de yabancı çağdaş çocuk kitapları üzerine. Bunlar bana bir-